

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

מב.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"ז מהלכות
מלכים הלכה ג סג
עשין קכ:
ב ב מיי שם הלכה ג:

תורה אור השלם

1. ויהי הוא בשער בנימן
ושם בעל פקדת השמו
קריאה בן שלמה בן
תנאי ותקופת את קריאה
תביא לאמר אל
השפדים אתה נפל.
ירמיהו לו ג
2. כי עדת תהי גלמוד
ואש אכלה אהלי שחר:
איוב טו לד
3. ואמרת בלבבך מי
ילד לי את אלה ואני
שכחתי וגלמודי גלה
וסתרתי ואלה מי יגדל הן
אני נשארתי לבדי אלה
אפיפה הם:

ישעיהו מט כא
4. יום מלפני החלו
שרים חמת מין משך ידו
את לצצום: והשט ז ה
גם הוא לי לישועה כי
לא לפניו תהי יבוא:
איוב יג טז
6. לא ישב בקרב ביתי
עשה רמיה דבר שקרים
לא יפון לנגד עיני:
תהלים קא ז
7. כי לא אל חפץ רשע
אתה לא יגדך רע:
תהלים ה ה

8. והיה פקרבכם אל
המלקחיה ונגש הבחן
ודבר אל העם:
דברים כ ב
9. ואמר אלהים שמעו
ישאל אתם קרבים
היום למלקחיה על
איביכם אל ירך לבבכם
אל תיראו ואל תחפזו
ואל תעצבו מפניהם:
דברים כ ג

10. וקמו האנשים אשר
נקבו בשמות יחזקיהו
בשביה וכל מעשיהם
הליבו מן השלל
ולבישם וינעלו
ויאכלום וישקום ויסבום
וינהלום בחמרים וכל
בושל ויביאום יחדו עיר
החמרים אצל איהם
וישבו שומרון:
דברי הימים ב כח טו

11. כי יי אלהיכם החלף
עמכם להלחם לכם עם
איביכם להושיע
אתכם: דברים כ ד
12. ויהי קול השופר
הולך ותוק מאד משה
ידבר והאלהים יענו
שמות יט ט
13. ודבר השטרים אל
העם לאמר מי האיש
אשר נהג בית ה' ולא
יבכו ילד וישב לביתו ו
ימות במלקחיה ואיש
אחר יתקנה: דברים כ ה

משוח מלחמה. נראה האי דלא מנא הכי משוח מלחמה נשעה שמדבר אל העם כיצד דקדמי צפרק אלו נאמרין (לעיל דף ג). מקרא כזכורים כיצד משוח דהתם סליק מנייה דמני ואלו נאמרין בלשון קודש אבל תימה למה הקדים פרק זה קודם פרק עגלה ערופה והלא שנה משוח מלחמה בצדא אחרונה אחרי כולן ויש לומר דהתם הקדים פרשת עגלה ערופה כפרשת המלך נקט בתריה פרשת עגלה ערופה אבל הכא שצא לפרשה מקדים משוח מלחמה משום דזוטר י מיליה ופסיק ושדי להו ואל"ת ולימני לעיל פרשת משוח מלחמה דמני פרשת עגלה ערופה יש לומר דלא שייך למימר פרשת משוח מלחמה ששרי לא נמנה משום מנות קריאה אלא משום התראה: **הבי קאמר שנאמר** ודבר. ירושלמי למה בגין דמתי' ודבר הרי ק"ש דמתי' זה ודברת צם והיא נאמרת בכל לשון אלא בגין דמתי' זה אמירה הרי פרשת דווי מעשר הרי כתיב זה אמירה והיא נאמרת בכל לשון אמר רבי חגי נאמר כאן הגשה ונאמר להלן הגשה ונגשו הכהנים בני לוי מה נגשה שאל' להלן בלשון קודש אף כאן בלשון קודש עד כדון כרבי עקיבא דאמר לשונות ריבויין הן כרבי ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן ברם מאי אמר ר' חייא בר אבא נאמר כאן נגשה ונגש משה אל הערפל מה להשם לשון הקודש אף כאן לשון הקודש ו מסתברא דלא ופקדו שרי לנאות בראש העם ואחרי כן ונגש הכהן ודבר אל העם בזה דמתקן להון הוא משמע לון:

1. ויהי הוא בשער בנימן ושמו יראיה בן שלמיה בן חנניה ויתפש את ירמיהו הנביא לאמר אל הכשרים אתה נופל ויאמר (לו) וירמיהו שקר אינני נופל אלא הכשרים וגו' וכת' ויתפש (ב) וירמיהו ויביאהו אל השרים וא"ר אלעזר כל עדה שיש בה הגופה מאוסה כנדה שנאמר כי עדת הנף גלמוד (ג) שכן בכרכי הים קורין לנדה גלמודה מאי גלמודה גמולה (ג) מבועלה ואמר ר' אלעזר כל עדה שיש בה הגופה לסוף גולה כתיב הכא כי עדת הנף גלמוד וכת' התם ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה ואני שכחתי וגלמודי גולה וסורה וגו' א"ר ירמיה בר אבא ארבע כיתות אין מקבלות פני שכינה בת ליצים וכת חניפים וכת שקרים וכת מספרי לשון הרע כת ליצים דכתיב משך ידו את לוצצים כת חניפים דכתיב כי לא לפניו הנף יבא כת שקרים דכתיב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני כת מספרי לשון הרע דכתיב כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע (ג) צדיק אתה ה' לא יגור במגורך רע:

הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה אבשעה שמדבר אל העם בלשון הקודש היה מדבר שנאמר והיה בקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן זה כהן משוח מלחמה ודבר אל העם בלשון הקודש ואמר אליהם שמע ישראל וגו' על אויביכם ולא על אחיכם לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין שאם תפלו בידם ירחמו עליכם כמה שנאמר ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות יחזקיהו בשביה וכל מערומיהם הלבישו מן השלל וילבישום וינעלו ויאכלום וישקום ויסבום וינהלום בחמורים ויביאום יחדו עיר החמרים אצל איהם וישבו שומרון:

וציחצו הרבות אל תיראו מפני ה' אלהיכם ההולך עמכם הם באין בנצחונם של בשר ודם ואתם באים בנצחונם של שובך מה היה סופו למופ נפל בחרב ונפלו עמו בני עמון באו בנצחונם של שובך מה היה סופו למופ נפל בחרב ונפלו עמו ואתם אי אתם כן כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם וגו' זה מחנה הארון: **גמ'** מאי קאמר הכי קאמר שנאמר ודבר ולהלן אומר משה דבר והאלהים יענו בקול מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש תנו רבנן ונגש הכהן ודבר אל העם יכול כל כהן שירצה ת"ל ודברו השופרים מה שופרים בממונה אף כהן בכמונה ואימא כהן גדול דומיא דשופר מה שופר שיש ממונה על גביו אף כהן שיש ממונה על גביו כהן גדול גמי האיכא מלך על גביו בעבודתו קאמר ואימא סגן לאו ממונה הוא דתניא אמר רבי חנינא סגן הכהנים למה סגן ממונה שאם אירע בו פסול בכהן גדול נכנס ומשמש תחתיו: ואמר אליהם שמע ישראל: מאי שנא שמע ישראל אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נמסרין בידם: אל ירך לבבכם אל תיראו כו': תנו רבנן פעמיים מדבר עמם אחת בספר ואחת במלחמה בספר מה הוא אומר שמעו

גמול. גדולה כמו ויגמל (בראשית כא): **משך ידו.** הקצ"ה מהיות את לו"ס: **לא יגורך רע.** לא יגור עמך רע. **וגו** מספרי לשון הרע כתיב דכתיב כהאי פרשתא כי אין צפיהו נכונה וגו':

הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה. כהן (ב) שנתרצה לך שנאמר ונגש הכהן ונגמולא פריך מאי קאמר: **ויקומו האנשים.** כתיב גבי פסק בן רמליהו שנלחם עם אחו דבדרי הימים ששבו מניי יהודה הרבה ושם היה נביא עודד שמו והוכיחם לבני ישראל ואמר להם בחמת ה' על בני יהודה נתנם צידכם והייתם בהם לאין מרפא ועתה אתם אומרים לכבוש אותם לעבדים שמעוני והשיבו את השביה וגו': **לכל כושל.** כל הכושלים שבהם שאינן יכולין לילך צרנגליהם: **להלם סוסים.** קנף סוסים קרוי להלם בלשון המקרא: **קלגסין.** חיליות: **הגפס פריסין.** מגיפין ופוגרין ומדבקין התריסין זה סמוך לזה כדי שיינקשו זה על זה והקול נשמע כקול המון לאיים על שכנגדם: **שופר.** שר צבא דרעור: **גמ' מאי קאמר.** היכי יליף לשון הקודש מהכא: **דומיא דשופר.** תירוצא הוא. השופט ממונה על השופר ששופר עשוי לנגוס את מי שיזיה השופט לכוף: **ואימא סגן.** מדבר דברים הללו דהא ממונה הוא ויש ממונה על גביו: **למה סגן ממונה.** לאיזה דבר הוא ממונה ומנוח: **שאם אירע בו.** אבל צעד שלא אירע פסול לכהן גדול אין לסגן גדולה של כלום: **מאי שנא שמע ישראל.** למה מתחיל בלשון זה: **פעמיים מדבר עמכם אחס בספר.** כשלאו מהלכס: שמעו

הנהגות הב"ח (א) נב' ומכיו יתפש ריאה בן שלמיה בירמיהו ויביאהו (ב) שם גמולה דא מענלה:

מוסף רש"י

משך ידו את הוציאתם. משך הקביה את ידו מן הלו"ס שלם ללא התקרב אלם (סנהדרין קג). לא יגורך רע. היינו מספרי לשון הרע. דכתיב במרה תאכל דומי כוז איש דמים וגו' ועוד דכתיב במרה קרית הוות קרב פתוח ברום וגו' (סו). הדרן עלך אלו נאמרין על אויביכם אתם הולכים. לפיך המתקן במלחמה (דברים כ ג). למה סגן ממונה הוא. אירע בו פסול בכהן גדול. אבל כל זמן שאל אירע בו פסול אין הסגן עובד שום עבודה בעולם (יחזקאל לט. עירם ש"ג. למה סגן ממונה).

הנהגות הב"ח (א) נב' ומכיו יתפש ריאה בן שלמיה בירמיהו ויביאהו (ב) שם גמולה דא מענלה:

מוסף רש"י

משך ידו את הוציאתם. משך הקביה את ידו מן הלו"ס שלם ללא התקרב אלם (סנהדרין קג). לא יגורך רע. היינו מספרי לשון הרע. דכתיב במרה תאכל דומי כוז איש דמים וגו' ועוד דכתיב במרה קרית הוות קרב פתוח ברום וגו' (סו). הדרן עלך אלו נאמרין על אויביכם אתם הולכים. לפיך המתקן במלחמה (דברים כ ג). למה סגן ממונה הוא. אירע בו פסול בכהן גדול. אבל כל זמן שאל אירע בו פסול אין הסגן עובד שום עבודה בעולם (יחזקאל לט. עירם ש"ג. למה סגן ממונה).